SAYI: 2044 | PAZARTESİ 16 Sonteşrin 1942 | SENE 6
TELEFON: Baş M. 20827 İDARE 23300
TELGRAF: İstanbul Son Telgraf
Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Tesis Tarihi 1936 | SAYISI 5 KURUŞ | Pst. Kutusu No.
ADRES: Cağaloğlu Nurusmaniye Cad. No. 54
ABONE: Senelik: 1400 6 Aylık: 750 3 Aylık: 400
Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez

Hemen mi daha sonra mı?

Avrupa karasında harbin başlaması

Eğer müttefikler Afrikadaki kuvvetleri çabuk organize edebilir ve büyük askerî birlikler nakledebilirlerse kısa bir zaman mesafesi içinde Akdenizde yeni hareketler beklenebilir..

ETEM İZZET BENİCE

Sovyet mukavemeti devam eder, büyük Alman kuvvetleri şarkta kıpırdatılamazken İngilizler için yapılacak tek şey: Mısırı kurtarmak, Rommel ordusunun ayağını Afrikadan kesmekti. Bilhassa, Almanların Kafkasyayı zorlamak ve Orta Şarkı doğudan tehdit altına almak gayretleri karşısında.

Her vesile ile teklif ve izahını bu sütunlarda yaptığımız bu hareket artık bir fili vâkıadır. İngilizler hakikaten bir yıldırım darbesi ile Rommel'i Mısırdan söküp atmışlar ve yine bir yıldırım çevikliğile Libyada takibe başlamışlardır. Bundan öteye Libyada, Trablusgarpta Alman ve İtalyanlardan herhangi büyük ve ciddî bir mukavemet beklenemez. Mısır cephesi için bu gerek yerine getirilirken yine İngiliz ve Amerikalılar tarafından şimali Afrika Fransasının Mısır harekâtına muvazi olarak işgal altına alınması ve hattâ hakkî ve müttefik bir Fransanın bu topraklar üzerinde ihyası teşebbüsü de tam vaktinde vukua gelmiş ve demokrasyalar ayni zamanda Avrupa karasında harbedebilmenin ilk imkân kapısını kendilerine açmışlardır.

Hakikat halde Afrikanın doğudan ve batıdan temizlenmesini ve tamamile demokrasyalar hükmü altına geçmesini harbin istikbali bakımından şöyle çerçeveliyebiliriz:

Şimalden ve garptan olduğu gibi cenuptan da Almanya ile müttefikler arsında filen harbetmenin ilk şartı ve yakınlığı tahakkuk ettirilmiştir. Zira, Almanya doğuda baştan başa Sovyet orduları ile temas halindedir. Şimalde ve garpta bir cephe açılmak için İngiltere ile Avrupa kıt'ası arasında denizden gayrı bir perde yoktur. Demokrasyaların taşıt vasıtaları ve karaya çıkma hazırlıkları biter bitmez vasıtasız haide kıt'aya gelebilirler. Halbuki, Akdenizde durum müşevveş ve mihver kıt'aları Afrikada bulunurken demokrasyaların cenuptan Avrupa kıt'asına saldırmaları mümkün olamazdı. O halde, en başta:

a— Afrikanın temizlenmesi

b— Afrikadaki insan kaynaklarının harp için faydalı hale sokulması

c— Akdeniz hâkimiyetinin tekrar tesis edilmesi

d— Afrikanın, Avrupa cephesini açabilmek için bir harp malzeme ve vasıtası anbarı haline sokulması

İcap ediyordu. İşte, müttefikler şimdi bu şartları tahakkuk ettiriyorlar. Yalnız burada bir sual noktası vardır:

— Müttefikler acaba bütün bu şartları tahakkuk ettirmek için daha çok zaman ihtiyacı içinde bulunacaklar mı?. Yoksa, hemen Avrupaya karşı harekete geçebileceklerdir mi?.

Bizce, müttefiklerin Avrupa karasına ne garptan, ne cenuptan çıkabilmelerinin henüz zamanı gelmemiştir. Zira, bu teşebbüsü yapmak kâfi değildir. Teşebbüste muvaffak olmak ve sonunu getirmek gerektir. Bunun için de en az Almanyanın Avrupa kıt'asının müdafaasına tahsis etmiş bulunduğu kuvvetler sayısının iki mis-

(Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

İstanbulda:

Perakende Şeker satış fiatları bugün tesbit ediliyor

Bakkallar Cemiyeti, âzasına şeker tevziatına başladı

Bu sabahtan itibaren şeker satışları serbest bırakılmıştır. Bu münasbetle Başvekâletten neşredilen bir tebliğde bildirildiğine göre fabrikalarda şekerin toptan fiatı -ambalâj masrafları hariç- kristal kilosu 480 kuruş, küp kilosu beş lira olarak tesbit edilmiştir.

Belediyeler şeker fiatlarına yapılan bu zamma göre mahallî şeker fiatlarını yeniden tesbit ve ilân edeceklerdir.

Sabit gelirlilere yapılacak tevziatla lüzumuna göre İcra Vekilleri heyetince tayin edilecek olan sair ihtiyaçların karşılanmasına tahsis edilecek şekerlerin fiatları fabrikalarda kristal 120 ve küp 140 kuruştur. Bu maddeye göre tevzi edilecek şekerin nev'ini stok vaziyetine göre Türkiye şeker fabrikaları anonim şirketi tesbit edecektir.

(Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

Profesör Bay Fatin:

"Bu sene kış hafif geçecek,, diyor

İzmit civarına kar yağdı, İstanbulda hararet dörde düştü

Son günlerde şehrimizde havaların birdenbire soğuması ile bu yılki kışın şiddetli geçeceği tahminleri ortaya çıkmıştır.

İzmitten bildirildiğine göre dün İzmit şehir ve civarındaki tepelere kar yağmış ve havalar orada da çok soğumuştur.

Kandilli rasathanesi müdürü Profesör B. Fatin bir çok tahminler hilâfına olarak bu yıl kışın mülâyim geçmesinin muhtemel bulunduğunu söylemiş ve demiştir ki:

«— Bu yıl kış, mevsimi ile gelmiştir. Geçen sene daha 20 gün evvel bütün şiddetile başlamıştı. Hâlâ hararet derecesi 5 - 6 arasındadır ki, bu, içinde bulunduğumuz aylara nazaran tabiî bir suhunettir' Belki daha sıcak günler görmiyeceğiz, fakat nisbeten mülâyim geçecek günlerimiz vardır. Zira asıl kış kırk gün sonra şiddetini gösterecektir.

Geçen yıl Şarkî Avrupa bölgelerinde kış fevkalâde şiddetli idi. Çiftçi tecrübelerine göre bu kışın ilk günü lodosla geçtiği için kış ta daha mülâyim geçebilir.»

Esrarlı bir cinayet

Ağır yaralı bulunan adamı kim vurdu?

Dün gece Tahtakalede karnında üç dört bıçak yarası bulunan ağır yaralı bir adamın ölüm halinde yatmakta olduğu polise ihbar edilmiştir.

Konuşamıyacak bir vaziyette olan yaralının 50 yaşlarında Teodoş adında biri olduğu anlaşılmış hemen Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Bu sabah hastahanede ameliyat yapılan yaralının hayatı tehlikededir. Teodoş ifade verecek bir durumda da olmadığından bir cinayete veya bir kazaya mı kurban gittiği henüz anlaşılmış değildir. Maamafih zabıta ve müddeiumumilik icap eden tahkikata devam etmektedirler.

VAZİYET

Müttefikler Tunusta ilerliyor

Tunusta mihver ve müttefik kıt'aları arasında şiddetli muharebeler başladığı anlaşılmaktadır. Bir taraftan Alman ve İtalyanlar, bir taraftan da İngiliz ve Amerikalılar Tunusa mütemadiyen takviye kıt'aları getirmektedir.

Diğer bir habere göre de, Tunustaki Fransız garnizonları, General Girand komutasında Almanlara karşı muharebeye başlamışlardır. Müttefikler, bütün mihver kuvvetlerini Tunustan temizliyeceklerini söylüyorlar.

Rommel, ordusunun vaziyetini kurtarmak ve gerisini tehlikeye düşürmemek için, Tunus muharebelerine, mihverin âzami ehemmiyet verceği anlaşılıyor. Mareşal Pten, General Girand'ı takbih etmiştir. Almanlar da, General Veygand'ı tevkif etmişlerdir. Sekizinci İngiliz ordusu Libyada ilerlemeğe devam ediyor. Amerikan İngiliz kıt'aları da Tunusta ilerliyorlar. Bugün öğleye kadar, ne Mısır muharebeleri, ne de Tunus harekâtı hakkında tafsilâtlı haber gelmemiştir. Yalnız Şimalî Afrikada, vaziyetin iki taraf için de çok mühim ve ciddî olduğu muhakkaktır.

İNGİLİZ Kıt'aları izlandayı tahliye etti

Bu kuvvetler başka cephelere nakledildi

Londra, 16 (A.A.) — «B, B, C:» «İzlandadakki İngiliz kuvvetleri başka mıntakalara alınmıştır.» Dün bu haber İzlanda Parlâmentosunda Naip tarafından verilmiş ve Naip demiştir ki:

— «1940 Mayısından beri burada bulunan İngilizler şimdiye kadar onlara karşı beslediğimiz sempatiden daha büyük sempati bırakarak ayrılmışlardır.»

İtalyan askerî mahfilleri endişe içinde!

Rusyadaki İtalyan kıt'alarının geri dönmesini istiyorlar

Moskova 16 (A.A.)— Dün Cenovadan Sovyet haberler ajansına gelen bir telgrafa göre, İtalyan generalleri Rusyada çarpışan İtalyan kuvvetlerinin sür'atle İtalyaya dönmesini istemişlerdir. Roma'nın yüksek askerî mahfilleri İtalyan ordusunun üçte ikisinin halen yabancı memleketlerde çarpışmakta bulunmasından dolayı vahim endişeler izhar etmektedir.

Kasımpaşa'da feci bir kamyon kazası oldu

Bir genç kamyonla duvar arasına sıkışarak öldü

Dün akşam saat 16,30 da Kasımpaşada feci bir kamyon kazası olmuştu: Şişhane yokuşundan Kasımpaşaya inen yokuşta kömür yüklü bir kamyonun frenleri birdenbire bozulmuş ve son sür'atle aşağı inmeğe başlamıştı. Bu esnada yoldan geçmekte olan Ahmet ism'inde bir genç kaçmak istemişse de fren yapamıyan kamyon kaldırıma çıkmış ve zavallıyı duvara sıkıştırarak ağır surette yaralamıştır. Zavallı genç hastaneye kaldırılırken ölmüştür.

Firar edip aranmakta olan şoförün hatalı olarak soldan geldiği tesbit edilmiştir. Tahkikata devam olunmaktadır.

Eğlence yerleri kaçta kapanacak

Bu hususta kat'i karar verildiği yalan!

Dün akşamki ve bu sabahki bazı gazeteler eğlence yerlerinin geceleri saat 22 de kapanmaları kararının tasdik olunduğunu ve yakında tatbikata başlanılacağını yazmışlarsa da bu sabah görüştüğümüz Belediye Reis muavini B. Rifat Yenal, henüz bu hususta Dahilî nEcümence kat'i bir karar verilmediğini söylemiştir.

Denize düştü

Şehrimizde misafir bulunan Afyon Karahisara bağlı Şebsuvar Nahiyesi halkından Medine adında bir kadın dün akşam Emönü rıhtımından denize düşmüş etraftan yetişilerek kurtarılmıştır.

Tunus muharebeleri başlamıştır. Yukarıdaki haritada T unusun mevkii görülmektedir.

Tunusta Muharebe Şiddetli Bir Safhada

Almanlar, Veygandı tevkif etti

Müttefikler Tunus topraklarındaki Mihver kuvvetlerini temizliyeceklerini söylüyorlar

Londra 16 (A.A.)— Şimal Fransız Afrikasında, Tunusa doğru ilerliyen kuvvetlerin yüzde doksanının İngiliz askerlerinden mürekkep olduğunu dün İngiliz birinci ordu kumandanı Anderson ifşa etmiştir.

General Anderson şunları ilâve etmiştir :

«Birinci İngiliz ordusunun ilk işi, Tunus topraklarında bulunan mihver kuvvetlerini temizlemektir.»

Mihver Tunusa yeniden uçak getirmiştir. Bone ve Bujiye durmadan taarruz edilmektedir.

Tevkif edilen General Veygand

ALMANLARA GÖRE..

Bern 16 (A.A.)— Alman mahfillerine göre, sekizinci ordu yavaş yavaş ilerlemektedir. Mihver kuvvetleri tarafından, çekilen arazide tanzim edilen mayn tarlaları, Montgomery kuvvetlerinin dikkatle ilerlemelerini mecbur kılmaktadır.

Ayni mahfiller, mihver kuvvetlerinin şimdi vardıkları ve evvelce hazırlandığı bildirilen müdafaa hattının, Elâlemeyn hattı kadar kuvvetli olduğu kanaatindedirler.

(Devamı Sa: 3, Sü: 5 de)

Kaza Parti kongreleri Sona Eriyor

Fatih ve Sarıyerlilerin dilekleri nelerdir?

Parti Kaza Kongreleri bu ayın 28 inci Cumartesi günü nihayetlenecektir. Dün Sarıyer ve Fatih Kazalarının Kongreleri yapılmıştır. Önümüzdeki Cumartesi günü de Beykoz, Pazar günü de Eyüp Kazasının Kongreleri toplanacaktır.

Dün Sarıyer Kongresinde İdare Heyeti ve hesap raporları okunup kabul edildikten sonra halkın dileklerinin tesbitine geçilmiş ve şu dileklerin elâkadar makamlara ibliğı kararlaştırılmıştır:

Sarıyer ve civarındaki elektrik şebekesinin takviye olunması ve Çayırbaşı mevkiine kadar uzatılması, Maden mahallesine de cereyan verilmesi, Büyükderede bir dispanser açılması, Elektrik şube binasının ve Kaza Askerlik Şubesinin Yenikköyden Kaza Merkezine naklolunması, Sarıyer Sulh Mahkemesi binasında bir noterlik ihdası.

(Devamı Sa: 3, Sü. 7 de)

Üsküdar Millî Korunma mahkemesinin kararları

Muhtekirler Muhtelif cezalara çarptırıldı

Üsküdar Millî Korunma Mahkemesi dün tatil olmasına rağmen meşhuda ittikal eden bazı ihtikâr hâdiselerinin duruşmalarına bakmış bunlardan kısmı âzamısı karara bağlamıştır. Mahkûm olan muhtekirler şunlardır:

Fazla fiatle zeytinyağı satmaktan suçlu, Kadıköyünde Muvakkithane caddesinde bakkal İstavri 3 ay müddetle hapse, 100 lira para cezasına bir ay müddetle dükkânının kapatılmasına, kıra bedelini artırmaktan suçlu, Göztepede Tanzimat caddesinde 4 numaralı evin sahibi Nedime 500 lira ağır para cezasına, fazla fiatle kömür satan Kartalda kömürcü Mustafa 95 gün müddetle hapse, 200 lira para cezasına, bir ekmeği 50 kuruşa satmaktan maznun, Kadıköyünde İbrahime ma-

(Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

48 Durak Kaldı, 70 Durak Kalktı

Tramvay ara durakları bugün kaldırıldı

Araba seferleri bu suretle daha çok sür'atle yapılabiliyor

Bu sabahtan itibaren tramvay ara durakları kaldırılmıştır. Tramvay idaresinin tesbit ve ilân ettiği durak yerlerinden gayri yerlerdeki «İhtiyarî durak» levhaları dün gece yarısından sonra idarece sökülmüştür. Bu suretle şimdi tramvaylar yalnız şu duraklarda yolcu alıp indirmektedirler:

Şişli, Hamam, Habiye, Taksim Galatasaray; Tünel; Tepebaşı;

(Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

ÇERÇEVE

Yeni Muvazene

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Süveyş ve Septe noktaları arasındaki binlerce kilometrelik hat, ki Afrika müsellesinin kaidesidir, iki ucundan yürüyen demokrasyalarca kapatılmak üzere..

İki uçtan yürüyen demokrasya orduları bu hattın herhangi bir noktasında birleşir birleşmez, mihver, Afrikadan ebediyen uzaklaştırılmış olacaktır.

Hâdiselerin akışındaki üslûba göre şimdiden bir (oldu bitti) kabul edilmesi gereken bu hale, yâni mihverin Afikadan atılması haline göre, iki taraf arasında yeni kuvvet muvazenesi hemen şu şekli alacaktır:

Bir tarafta ,her istikameti delik deşik ettiği halde netice yolunu bulamamış, nihayet şark istikametinde kendisi için en uğursuz hamleye girişmiş, bütün keyfiyet ve kemmiyet kudretini elden çıkarmış ve bugüne kadar yere serdiği millet cesetleri arasında Avrupa mezbahası içine sıkıştırılmış bir mihver.. Öbür tarafta da, herşeye rağmen hiçbir neticeye ulaşamıyan düşmanını mücerret zaman ve mekân havanında ufalamış, ayni zaman ve mekân içinde bütün kuvvetlerini toplamış, en nazik anda birdenbire şahlanmış ve mihveri Avrupa mezbahası dışındaki bütün sevkulceyşi imkânlarından mahrum etmiş ve artık nihaî darbeye hazırlanmış demokrasyalar...

Kaba zaman ve mekân hükümlerinin bir an için dışına çıkıp sadece mücerret fikir gözile hükmümüzü bastıralım ki, bu vaziyetin ifadesi, ihtimalî hesapta mihver lehine hiçbir zafer payı kalmadığının riyazi çehresidir.

Avrupa ve dünya kurtuluşunun Sırat köprüsü olan Afrikadan hemen sonra İtalya ve onun arkasından Almanya, Avrupa mezbahası içinde ele geçirilmek mahkûmiyetine karşı bence hiçbir tedbir imkânına malik değildir.

Birinin üç sene geçtikten sonra gerçekleşen yapamama vaziyetile, öbürünün üç sene tahammül ettikten sonra elde ettiği yapma imkânı, artık birinin aleyhine ve öbürünün lehine bütün yolları açıyor.

Artık bu üç senenin muhasebesi bir seneyi aşmasa gerektir.

HALK FİLOZOFU

MİHENK TAŞI

REŞAT FEYZİ

Bazıları, içki için mihenk taşıdır, derler. Karakterini, terbiyesini anlamak istediğiniz insana içki içirtiniz. Sonra, onun halini tetkik ediniz. Derhal, içini dökecek, gizlediği şahsiyetini ortaya koyacaktır.

Ben, şu iddiada bulunacağım ki, bugün, tramvay, içkiden daha kuvvetli bir mihenk taşı olmuştur. Karakterini terbiyesini, içtimai seviyesini anlamak istediğiniz insanı, bir tramvaya koyunuz, bir saat, beraber seyahat ediniz. Şahsiyetinin bütün ana hatları, derhal tebarüz edecektir.

Hotkâm mıdır, diğergâm mıdır, terbiyeli midir, terbiyesiz midir, ahlâklı mıdır, ahlâksız mıdır hepsi meydana çıkacaktır. Diyebilirim ki, İstanbul tramvayları, bir ruh ve terbiye lâboratuarı haline gelmiştir. Bu lâboratuarın ölçüleri son derece sahih ve kat'idir. İyi görmesini bilen gözleri asla aldatmaz ve şaşırtmaz.

İstanbul halkının umumî karakter çizgilerini tesbit etmek güçlüğüne uğrıyan pedagog, içtimaiyatçı, ruhiyatçı ve sinir hekimi, kendi dar ve ekseriya hataya düşen seminerinde lâboratuarında değil, tramvayda çalışmalıdır.

Tramvay bir âlemdir. Bu âlemi içinde ne karakteristik tipler, ne garip mahlûklar vardır.

Bazılarının söylediği gibi, içki mihenk taşı değil, asıl mihenk taşı tramvaydır. Ben, her tramvay yolculuğumdan sonra, etrafımı çepeçevre saran insanları seyretmekten, kafamın, en ağır ve muğlâk bir ilmî eseri okumuş kadar yorgun düştüğünü hissediyorum.

Hadiseler Karşısında SON TELGRAF

BİR SEYAHAT, BİR RİVAYET

Bizim gazeteci arkadaşlardan Sait Kesler, İzmite kadar bir seyahat yaptı. Şimdi, çalıştığı gazetede, her gün İzmitten bahsediyor.

Rivayete göre; Halil Lûtfi şöyle demiş:

— Be birader, sen bir gün dolaştın, on gün yazıyorsun.. Bu, yüzde kaç yüz kâr?.

HALEP ORADA İŞE, ARŞIN..

Cenubî Afrika Birliği Başvekili harbin 1944 yılında biteceğini söylemiş.. Bazı muharrirler, hakikaten, bu tarihte harbin bitip bitmiyeceğini münakaşa ediyorlar.

Halep orada ise, arşın burada diye bir söz vardır. Bekliyelim, bakalım, ne olacak?.

KAFE ŞANTAN

Bir revü münasebetile, bazı gazetelerde çıkan bir dedikoduyu okuyordum. Gözüme Kafe şantan tâbiri ilişti. Bu ecnebi kelimeyi son yıllarda zorla dilimize soktuk. Halbuki, bunun türkçe karşılığı vardır: Çalgılı kahve.

Neden acaba, böyle demiyoruz?. Âlim görünmek için mi?.

HARBIN ESRARI

Ajans telgraflarına göre, Fransız amirali Darlanın vaziyeti, son günlerde esrarengiz bir mahiyet arzediyormuş!.

Bu harbin esrarengiz mahiyet arzeden meselesi, yalnız Amiral Darlan mıdır?. Daha ne esrarengiz şeyler var ki, şimdilik üstüne varılmıyor?.

AHMET RAUF

Muhtekirleri ihbar edenlere verileck para

Muhtekirleri ve vurguncuları, mal saklıyanları ihbar edeceklere para ikramiyesi verilmesi için millî korunma kanununa bir madde ilâve olunması hakkında bir proje hazırlanmıştır. Yakında Büyük Millet Meclisine verilecektir.

Köy kadınları seyyar biçki kursları

rın vilâyetimizde ilk kurs açılıyor

Vilâyetimiz köylerinde de «Seyyar köy kadınları biçki kursları» açılması kararlaştırılmıştır. İlk kurs yarın Silivri kazasının Celâliye köyünde Maarif müdür muavini Faik Öz ve Silivri kaymakamının da hazır bulunacağı bir merasimle açılarak tedrisata başlanılacaktır.

Bu kurs İstanbul Akşam Kız San'at mektebine bağlı olarak çalışacak ve tedrisat bitince bir de «Sergi» açılacaktır.. İcap eden levazım Vekâlet tarafından meccanen temin olunmuştur. Peyderpey bu kurslar diğer kazalarda da teşmil olunacaktır.

Tramvay ve elektrik ücretlerine ne miktar zam yapılacak?

Kömür fiatlarının arttırılması karşısında elektrik kilovat ücretlerine ve tramvay biletlerine ne mikta zam yaplacağı hakkında henüz kat'i karar verilmiş değildir. Tramvay, elektrik idaresi umum müdürü Mustafa Hulki Eren bu maksatla evvelki akşam Ankaraya gitmiştir. Bilet ücretlerinin tramvaylarda 2 kuruş, elektrik kilovat ücretleinin de üç kuruş artması muhtemeldir.

Biz bize

Vurguncuyu ihbar

Millî Korunma Kanununda yapılan bir küçük tâdilât, her tarafta memnuniyetle karşılandı. Bu tâdilâta göre, vurguncu ve istifçiyi ihbar edenler, tatmin olunacak, diğer bir tâbirle, kendilerine bir miktar ikramiye verilecektir.

Vurguncu ve istifçinin faaliyetine engel olmak, esasen bir memleket vazifesidir. İhbarı yapmak ayrıca bir mükâfatla karşılandığına göre, bu yeni tedbirden iyi netice alınacağı muhakkaktır.

BÜRHAN CEVAT

Günün Tenkidi

Gençler hangi meslekleri seçiyorlar?

Şimdi, İstanbuldaki yüksek mekteplerden birinde hocalık yapan eski bir mektep arkadaşımla, geçen gün bir yerde buluşmuş, görüşüyorduk. Söz, döne dolaşa, yeni neslin ilim ve irfan seviyesine intikal etti. Ben:

— Nasıl, bizim nesilden daha iyi çalışıyorlar mı, daha olgun, daha mükemmel midirler?,

Diye sordum. Çünkü, tekâmül kanunlarına göre, yeni neslin, elbette, bizlerden daha iyi olmaları, daha iyi yetişmeleri lâzımdı.

Genç profesör bir ân durup düşündü, Sonra, evvelâ şu umumî cümleleri söyledi:

— İnsan, bazan, çok nikbin oluyor, sonra, bazı vak'alar karşısında da çok bedbin... Umumiyetle iyi mi demeli, yoksa, kötü mü demeli, İşte bu noktayı tayin etmek çok zor. Fakat, benim görüşüme göre, ekseri gençlerde şu düşünce var: Bir diploma sahibi olmak, dolgunca maaşlı bir memuriyet bulmak. Tahsilin gayesi diploma ve dolgunca bir memuriyet midir?. Bu, ayrı bahis!

Son yıllarda, maalesef, yine devlet kapısına göz dikenlerin sayısı çok artmıştır. Halbuki, memuriyet, o kadar parlak bir vaziyet midir?. Hemen bütün gençler, memur olmak yolundadır.

Bir kısmının ise, tayin ettiği muayyen bir yol yoktur. Belki, tesadüfen memur olmaktadır ve olacaktır. Kendisine bir başka yol gösterilse, ihtimal memur olmıyacaktır. Bir de şu hal var: Bir kısım gençlerde muayyen bir meslek fikri ve aşkı yoktur. Meslek ideali kıymetli bir şeydir. Meselâ, liseden mezun olunca, üç dört aynı yüksek mektebe ve fakülteye birden kayıt olan gençler vardır. Bu gibiler, muayyen bir meslek hevesinde değillerdir. Kayıt oldukları biribirine zıt mahiyette bu mektep ve fakültelerden hangisini tercih edeceklerini de bilmemektedirler. Her insanın muayyen bir meslek ve ilim şubesinde istidadı vardır. Çok kere bu istidatların tersine meslek ve ilim şubelerine giren gençler görüyoruz. Bilâhare, hayata çıktıkları vakit, bu gibiler çok sıkıntı çekiyorlar.

Ve hayat, onları çok zorluklarla karşılaştırıyor, muvaffak olamıyorlar ve hattâ, çok zayıf olanları tasfiye ediliyor.

Bazı gençlerin zarurî olarak girdikleri mesleklerde malî durumları âmil oluyor. Meselâ, onlar, bedava ve leylî bir tahsil ızdırarında kalıyorlar. Ve bu şartları buldukları herhangi bir yüksek tahsil müessesesine giriyorlar. Bir kısım gençler de, kendi tâbirlerine göre, kolay olan bir yüksek tahsil müessesesi arıyorlar. Kolay yüksek tahsil müessesesi olur mu?

İşte, bu vak'a ve vaziyetleri hulâsa etmek, bir hükme varmak pek müşküldür.

R. SABİT

Meyve fiatları

Meyva fiatlarında bir kaç gündenberi yeni bir yükseklik görülmektedir. Ezcümle ayva 30 — 35 kuruştan 45 — 50 kuruşa, muşmula 20 — 25 ten, 30 — 40 kuruşa, elma 35 — 50 kuruşa çıkmıştır.

Alâkadarlar bunu havaların tesirile az myeve gelmesine atfetmektedirler.

TAKVİM

Rumi 1358 2. TEŞRİN 3	KASIM 9		Hicri 1361 ZİLKADE 7
Yıl 942 Ay 11	Vasati D. S.	Vakit	Ezani D. S.
2cı teşrin	7 48	Güneş	1 58
16	12 59	Öğle	7 08
	15 34	İkindi	9 44
	17 50	Akşam	12 00
	19 25	Yatsı	1 35
Pazartesi	6 06	İmsâk	12 15

Harp Vaziyeti

Şimalî Afrikada hava, deniz ve kara çarpışmaları, muhtemel neticeleri

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

Şimalî Afrikada yeni bir Fransız hükûmetinin kurulması, Avrupa Fransasını işgal eden Almanya ve İtalyanın başına yeni gaileler çıkaracaktır. Bu gaileler. Fransız halkının Alman ve İtalyan kıt'alarına karşı kin ve nefret beslemesiyle ve şimdiden ufak tefek mukabelede bulunmakla ilk belirtilerini göstermiye başlamıştır.

Almanya ve İtalya, Fransa Cenubî sahillerinde, herhangi bir ihraç hareketine mâni olmak için, müdafaa tertibatı almıya ve tahkimat yapmıya koyulmuştur. Bu arada, günün en mühim meselesi Toulon limanında demir üstünde duran Fransız donanmasının vaziyetidir. Fransız donanması Amiral ve subaylariyle Mareşal Petene sadakat yemini etmişlerdir. Londra, Fransız Filosunun Mihver devletlerini sevmediği için Müttefiklere iltihak edeceğini ümit ediyor. Amiral Darlan, Fransız donanmasını Mihver devletlerinin tazyiklerine rağmen muhafaza edebilmişti. Müttefiklere iltihak ederken, bu donanmayı Toulon'da bırakması büyük bir tezat teşkil ediyor. Bununla beraber, bu donanmanın bir gün Toulon limanından denize açılması ve Müttefiklere iltihak etmesi muhtemel görünmektedir.

Birleşik Amerika ve İngiltere, Cezair ve Fas limanlarına takviye kuvvetleri ve malzeme çıkarmıya devam ediyorlar. Yeni yapılacak hava meydanlariyle İngiliz — Amerikan hava filolarının az zamanda çoğalacağına şüphe yoktur. Almanya Batı Akdenize hava kuvvetleri ve denizaltıları gönderse de, Amerika ve İngiltereye karşı hava — deniz üstünlüğü temin edebileceğine ihtimal verilemez.

Günün en mühim hâdiselerinden birisi de, Tunus meselesidir. Fakat bizim görüşümüze göre, Tunusun âkıbeti belirmiştir. Müttefikler burasını kısa zamanda işgal edecekler ve buradan Trablus garba yürüyeceklerdir. Tunusda mihvere karşı iki türlü müttefik hareketi vardır:

1) Tunusda buluna Fransız garnizon kuvvetleri, ma'dut kuvvetlerile çarpışıyor. Amiral Darlan, General Giraud'yu başkumandan tayin etmiştir. Berlin, ilk Alman uçak ve tank teşkillerinin Tunusa vardığını dün bildirmiştir, ki çok geç kalınıştır.

2) İngiliz ve Amerikan kuvvetleri Tunus - Cezair hududunu geçmiş, Bizerta ve Tunus şehirlerine yaklaşmışlardır. Çok üstün hava kuvvetleri himayesinde ilerliyen ve tamamile motörlü bulunan İngiliz - Amerikan ordusuna karşı mihverin Tunusu müdafaa edeceğine ihtimal veremiyoruz. Onun için Trablusgarbın âkıbeti de çok karanlık görünmektedir. Mihver, Tunustaki savaşlarla kâfi zaman kazanamıyacağından Trablusgarbı da uzun zaman müdafaa edemiyecektir.

Libya çöllerinde takip harekâtına devam eden İngiliz ordusunun Derne ve Bingaziye varması ve mihver ordusu bakiyesini imha veya esir etmesi bekleniyor. Bingazide mihverin boşaltma hareketlerine dair yeni haberler gelmediğine bakılırsa, Rommelin Bingaziden sonra Sirte körfezine çekilmek ve oradan Trablusgarp ile irtibatını muhafaza etmek istediği anlaşılmaktadır. Fakat bu sefer Trablusgap batıdan tehlikeye maruz bulunuyor; bundan başka İngiliz ordusunun Sirte körfezinden sonra Trablusgarba doğru taarruza devam edeceği şüphesizdir. Belki İngiliz ordusu, cenuptan bir çevirme yaparak mihver ordusunun Trablusgap ile irtibatını da kesebilir.

«Türkiye tütüncüler birliği» hazırlıkları

Yeni kurulcağını yazdığımız «Türkiye Tütüncüler Birliği» nizamnamesi hazrlanarak tasdike gönderilmiştir. Birliğin biri İstanbulda Marmara havzası tütüncülerini ve diğerleri İzmirde Ege, Samsunda Karadeniz havzası tütüncülerini ihtiva etmek üzere üç merkezi olacaktır. Diğer taraftan bildirildiğine göre bazı İzmir tütün tüccarları bu birliğe girmek istememektediler.

MAHKEMELERDE:

Beni bu hale getiren Benden bedter olsun!

Ortadan fazla yaşlıydı. Çenelerinin altından ve gerdanından sarkan etler, eskiden şişman olduğuna ve sonradan zayıfladığına delalet ediyordu.

Yüzü, pek mübalâgalı derecede boyanmış, pudralanmıştı. Bir kadın yüzünden ziyade, biribirine karışmış, renk renk boyalarla, bir ressam paletine benziyordu.

Kıyafeti de acaipti. «Fukaranın düşkünü.. Aksade giyer kış günü» fehvasınca üzerinde bir beyaz kürk, altında, çok eski zamanlardan kalma canfes bir entari vardı. Ayağındaki beyaz, iplikten el örgüsü çoraplar bir san'at şaheseri olmakla beraber çok eski, demode ve bugün için garip görünüyordu. Başında da pek acayip bir şapka vardı. Kır düşen saçları, şapkanın ki kenarından, şakaklarından ,gayrimunlazam bir tarzda çıkmıştı. Haftalardanberi taranmadığı hissini veriyordu. Parmaklarında taşlı yüzükler vardı ve bu parmakların arasında, dörde bükülmüş, istida olması pek muhtemel bulunan bir kâğıt tutuyordu.

Kendi kendine söylenerek adliye koridorunda yürürken, yaşlıca bir kadın:

— Hanım, dedi; seninde mi davan var?.

İçini boşaltmak için bahane arıyormuş. Orta oyununda kavukluya söz söyletmiyen ve mütemadiyen kendisi söyliyen lâz gibi, karşısındaki kadına nefes aldırmadan ve kendisi de nefes almadan anlatmağa başladı:

— Ah, ah, hemşire! Beni bu hale getiren, benden beter olsun!. Evimi, barkımı yıktılar. Ocağıma incir diktiler. Ah, o Nezihe olacak şıllık yok mu?. Ona da hayretmedi amma, beni de bu hale getirdi. Şu istidayı gördün mü?. Şimdi bunu vereceğim. O Nezihe olacak âşifte, görecek gününü Elin masum adamını baştan çıkarıp da, herkesin ocağını söndürmenin ne demek olduğunu anlıyacak. Ben de onu mahkeme kapılarında sürüm sürüm süründürmezsem, şu saçlar bana ayıp olsun!. Beni, gül gibi tazeyi bu hallere sokmak. Hay hafaganlar boğacak, hemşire..

O, söylenmekte devam ederken, yanından geçen bi rmübaşir, onu

(Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

DIŞ POLİTİKA

Mısır harekâtından öğrenilenler..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

Hep neticedeki kat'î muvaffakiyete göre ölçü tutulduğu için ikinci dünya harbinin belirttiği mühim simalara da daha şimdiden etrafla surette kıymet biçmeğe kalkışmak acele olacaktır. Zaman geçtikçe bazı şöhretler daha kuvvetli surette istikbalin karşısına çıkacaklar, diğer bazı şöhret sahipleri de unutulacaklardır.

Harp talihi güler yüz göstermediği zamanlarda düşman tarafının kuvvet ve kudretinin sebeplerini araştırmak düşman tarafını idare eden şahsiyetlerin muvaffakiyet sebeplerini öğrenmek ne kadar elzem olursa olsun acı gelen işlerdendir. Fakat büyük bir hakikat değilmidir ki çok defa tatlı görünen şeylerde meymenet olmaz da acı gelen şeyler hayırlı olur.

İkinci dünya harbini idare etmiş, her iki muharip zümrenin ordularını oradan oraya sevkederek türlü zamanlarda muvaffakiyetler kazandırmış olanların arasında mukayese yürütmek istikbalde askerî tarih erbabının en ehemmiyetle görecekleri işlerdendir. Fakat bugün en ziyade merak uyandıran ve o merakla da inkişaf safhaları takip edilen harekât şimalî Afrikada olduğuna göre harbin o sahnesinde olup bitenlerin başında bulunanlar şimdiye kadar ne gibi hususiyetler gösterdiler diye tetkik etmek az faydalı görülmemektedir.

Harp talihi bir tarafa gülümsemeğe, iltifat etmeğe başlayınca öbür tarafın bir vakte kadar devam etmiş muvaffakiyetlerindeki sebepleri öğrenmek daha istifade ile istenir. Bunun misali de şimalî Afrikada sekizinci İngiliz ordusu ile mihver ordularının karşılıklı hallerinden şimdiye kadar anlaşılandır. Mareşal Rommelin bundan evvel yaz aylarında kazanmış olduğu muvaffakiyetlerin sebeplerini uzun uzadıya araştırmayı İngilizler şimdi bilhassa daha faydalı buluyorlar. Bu muvaffakiyetleri neden ileri gelmiş olduğunu araştırırken:

— Meselâ diyorlar, Rommel 941 senesi başında veya 940 senesi nihayetinde Afrikaya geçmiştir. O zamandan şimdiye kadar da mihver ordularının idaresini ele almış bulunmaktadır. Halbuki İngiliz tarafı 940 senesindenberi şimalî Afrikada beş general değiştirmiştir. Şüphe yok ki Almanya daha 938 de Avusturyayı alırken, daha sonra Çekoslovakyayı parçalarken Rommel de bir gün Afrikaya geçmek sırası gelince tankların çölde nasıl kullanılacağını orta Avrupada tetkik ediyordu. Rommel Libya ve Mısır çöllerinde muharebe etmek üzere Almanyada yaz, kış dayanılacak kadar sıcak koğuşlar da yatırılarak talim ettirilerek yetiştirilen askeri ile Afrikaya giderken orada tankların nerelerde işe yaramıyacağını iyi biliyordu.

Onun için eğer Rommel hakikaten 940 senesi nihayetinde Afrikaya geçmiş ise o vakittenberi orası ile alışkanlığı azalmış değil, artmıştır gibi..

İşte böylece bahse devam edildikçe İngilizler kendi yanıldıkları noktaları anlatmakta ve mihver tarafının şimdiye kadar elde ettiklerini saymaktadırlar. Sözün kısası şu oluyor ki Mareşal Rommel kendi kendine olan itimadı ile daima büyük mikyasta harekâtı göze almıştır. Fakat sekizinci ordu için de yapılacak bir iş vardı: Daima hazırlanmak ve bir gün düşmanla iyiden iyiye karşılaşmak.

GÜREŞ MUSAHABELERİ

Sultan Azizi Boğan Bir Pehlivandır ve ismi Hamlacı Mustafadır

Müthiş bir pehlivan olan Sultan Azizi, Hamlacılardan Mustafa pehlivan nasıl boğdu?.. Padişahın gözdelerinden hazinedar ustanın pehlivan Mustafa ile muaşakası... Serasker Hüseyin Avni Paşanın rolü... Sultan Hamit, neden pehlivanlardan nefret ederdi?..

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Sultan Azizi, katil mi edildi? Yoksa intihar mı etti, diye yazılanları bir araya toplarsak koca bir kütüphane olur.

Ben, Sultan Azizin katlolunduğuna kaniim ve elde de bu hükmü tesbit edecek deliller vardır.

İşin garibi şudur ki: Sultan Azizi öldüren bir pehlivandır. Ve Sultan Azizin hamlacılarındandır. Sultan Aziz, maiyetinde bulunan baş pehlivanların hepsine birer iş vermişti. Bunların kimisi şamdancı, şamdancıbaşı, kuşçu, kuşçubaşı... Hamlacı, hamlacıbaşıs gibi...

Gaz ve elektrik olmadan evvel mum yakılırdı. Saray şamdanları büyük ve ağırdı. Bunları cılız adamlar taşıyamazdı. Bu sebeple Sultan Azizin şamdancıları pehlivanlardan mürekkepti.

Hamlacılar demek, padişahın büyük saltanat kayıklarında kürek çekenlere derler. Denizcilikte bir kaide vardır. Bu sandalın baş küreğinde kürek çeken adama hamleci derler ve bu, küreğe de hamla mevkii tâbir olunur.

En nihayette kürek çekene de sıviryacı derler...

Kürek çekmek te kuvvet ve maharet işidir. Sultan Aziz kürekçilerinini de hamlacı namile pehlivanlardan ayırırdı.

İşte Sultan Azizi öldüren Mustafa pehlivan, padişahın hamlacılarından bulunuyordu.

Bu, Mustafa pehlivan, yakışıklı fevkalâde erkek güzeli bir adamdı. Ona bütün kadınlar vurgundu. Bilhassa Sultan Azizin gözdelerinden ve hazinedar ustası olan Arzıniyaz kalfa, pehlivan Mustafanın meftunu idi. Ve pehlivanla aralarında gayet mahrem münasebat vardı. Arzıniyaz, Sultan Azizin efendiliği zamanındanberi yanında bulunuyordu. Efendi padişah olup vakit geçtikten sonra güzel Arzıniyazın da yaşı ilerlemişti. Bu sebepledir ki, Sultan Aziz, eski gözdesine fevkalâde emniye tettiği ve, hazinedarlığını yaptırdığı halde onunla münasebatını gençliğinde olduğu kadar yapmazdı. Bu sebeple güzel ve boylu boslu hazinedar pehlivan Mustafa ile ve tarihçe de sabit olduğu üzere Serasker İspartalı Hüseyin Avni Paşa ile gizli münasebatta bulunur. heyecanlarını dinlendirirdi.

Serasker Hüseyin Avni Paşa, Sultan Azizin hasmı canı idi. Çünkü padişahın mübalâğalı derecede olan istibdadına karşı koyanlardan biriydi.

Serasker Hüseyin Avni Paşa, hepimizce malûm olan vak'ayı ihdas etti. Yani Sultan Azizi tahtından indirdi. Ve, yerine Sultan Muradı çıkardı.

Serasker Avni Paşanın muvaffakiyetine vasıta olan yegâne insan Arzıniyaz idi. Arzıniyaz sarayda olup bitenleri gizlice sevgilisine bildirirdi. Padişahın gerek Serasker hakkında ve gerek diğer vükelâsı hakkında ne düşündüklerini harfi harfine bilen Arzıniyaz, âdetâ Avni paşanın casuus idi.

Bu, Çerkes halâyığı mükemmel rolünü oynadı. Sultan Aziz, genç ve değişik gözdelerle gününü geçirip eski gözdesine temayül etmediği cihetle Arzıniyaz, efendisine içten düşmandı. Bu sebeple onun düşmanı olan, lâkin yakışıklı ve, babayiğit tipte bulunan Seraskere meftun olmuştu.

Sultan Aziz, tahttan indirildikten sonra eski saraya götürüldü. Orada bir hafta kadar kaldı. Kendisinin talebi üzerine nihayet Çırağan sarayına getirildi.

Arzıniyaz, efendisinin yanında idi. Sultan Aziz, hazinedarından o kadar eminid ki, hal' olunduktan sonra da onu yanından ayırmamıştı. Sultan Azize hususî olarak ancak o, hizmet ederdi.

Sultan Azizin öldürülmesi takarrür etti. Fakat sadrâzam, ve, diğer vükelâ bu fiile taraftar değillerdi. Avni Paşa, bu işi başlı başına yapmağa karar verdi. Arzıniyaz vasıtasile bir plân hazırladılar. Ve, hamlacı pehlivan Mustafayı bu işe memur etmeği düşüdüler.

Sultan Aziz katlolunduktan sonra Arzıniyaz, pehlivan Mustafaya zevce olacaktı. Ve, bu suretle hem güzel bir kadına ve hem de hazinelere sahip olacaktı.

Arzıniyaz, pehlivanı kandırdı. Seraskerin muhafızları göz yumdu.

Sultan Azizi öldürmek kolay değildi. Çünkü aslan gibi bir pehlivandır. Üzerine kimse gidemezdi. Bir vuruşta kırardı. Hattâ ne olur ne olmaz diye de yanında koca bir pala taşıyordu. Padişahı altedebilecek ancak bir pehlivan olabilirdi.

* * *

Arzıniyaz, bir gece sarayın penceresini açık bıraktı. Pehlivan Mustafa, bu pencereden içeri girdi. Ve, Arzıniyazın odasında saklandı. Sultan Aziz arka üstü yatmış uyuyordu. Arzıniyaz, Mustafayı padişahın odasına soktu. Mustafa, şikârının üzerine atıldı. Husyelerini bir hamlede avuçlayarak sıktı. Sultan Aziz, gık bile demeden nefesi tutularak öldü.

Bu ölümü gizlemek için makasla damarlarını kestiler. Ve, intihar etmiş gibi, olduğu yere bıraktılar.

Nihayet müthiş bir pehlivan olan Sultan Aziz, çok sevip sarayına doldurduğu bir pehlivanın elile öldürülmüş oldu. Bundan korkan Sultan Hamit, saraydan bütün pehlivaları kovmuştu. Sultan Hamidin pehlivan düşmanlığı bundan ötürüdür.

M. Sami KARAYEL

Mizahi ve millî roman No. 31

BİR PALYAÇO DÖRT CANBAZ BİR DE HOKKABAZ

Muharriri: NEZİHE MUHİDDİN

— Sabit sevincinden yerinde duramıyordu. Şadiyenin bu yumuşaklığına bir türlü akıl erdiremiyordu. Yoksa bunlar bir göstermelik miydi? Herne isebu gece buradan selâmetle yakasını kurtarmağa muvaffak olursa ellilüklerden birisini fedaya çoktan hazırdı. Hattâ bir papel de sadaka verecekti.

Fakat ara sıra gözü iliştikçe Merzukanın yerinden kalkıp kalkıp kendilerine baktığı ve her oturuşta da bir kadeh yuvarladığını görüyordu. Belki Bülbül Şadiyenin yapmadığını şişman Merzuka yapacaktı!

Ratip yerinden kalktı...

— Bana müsaade cicim?.

— Haydi dediğimi unutma ha!... Ben şarkılarımı söyledikten sonra bir saniye bile beklemem! Ona göre hareket et!...

Bu ültimatomdan sonra Ratip güzel artistin elini öperek masadan ayrıldı ve süklüm büklüm Merzukanın yanına gitti. Kadıncağız artık sabrın ve tahammülün son basmağına tırmanmıştı. Ratip yanına gelince gözleri yaşlı yaşlı siteme başladı:

— Gözlerimin önünde ha?.

— Ne olmuş? Ne yaptım, gözlerimin önünde? Bir hatam varsa söyle de af istiyeyim.

— Daha ne yapcaksın kuzum? Beni aldattın... Gittin, elin şırfıntısı ile cilveleştin...

— O şırfıntı değil artist Bülbül Şadiyedir.

— Ay Bülbül Şadiye bu mu?.

— Bu ya?.

— Demek teklifsizsiniz?.

— Canım artistlerle böyle konuşulur.

— Yaa?... Hani yüzümü gözünü yıkayacaktın?.

— Unuttum... İnsanda akıl fikir kalıyor mu?.

— Maşaallah Bülbülle şakamıya başladın!

Ratibin aklına birdenbire güzel bir fikir geldi:

— Konuştumsa yine senin güzel hatırın için konuştum.

— Benim güzel hatırım için mi konuştun?!

— Tabiî!...

— Anlıyamadım doğrusu?.

— Canım sen, «Geldikçe hayalin karşıma uykum kaçar» şarkısını sevmez misin?

— Severim... Ne olmu seversem?.

— Gittim kendisine bu şarkıyı söylemesini rica ettim.

— Demek bir şarkı için bir saatir dil döküyorsun?.

— Ya ne zannettin?. Meşhur bir artist bir ricayı bir dakikada mı kabul eder? Dil dökmeden onlar insanın yüzüne bile bakmazlar.

— Pek,i bu da dediğin gibi olsun!

Merzukada fazla ısrar edecek hal kalmamıştı. Çokça kaçırdığı rakının ve mezelerin tesiriyle dili peltekleşmiş, oturduğu sandalyenin üzerinde yalpa vuruyordu. Bazan çatalını kızarmış piliçin butuna daldırırken gözleri de tabağına dalıyor ve tatlı makamdan horuldamıya başlarken sırıta sırıta kendine geliyordu.

(Devamı Var)

Günün sıyası ıcmalı

Son 24 Saat içinde Hâdiselere Bakış

Yazan: Sedâ Muammer ALATUR

Tunusta, müttefiklerle Almanlar arasında şiddetli muharebeler başlamıştır. Amerikan kıt'alarının Bizerta doğru süratle ilerledikleri bildirilmektedir. Müttefikler, Cezair ve Fas'n bütün limanlarına mühim kuvvtler çıkarmakta devam ediyorlar. İtalyanların de - nizden, Almanların da havadan, Tunusa mütemadiyen kuvvet taşıdıkları haber verilmektedir. İlk Alman uçak ve tank teşkilleri Tunusa varmıştır.

Anavatan Fransası ile Şimali Afrika Fransası arasında muhabere kesilmiştir.

Tulonda sükûn vardır. Buradaki Fransız donanmasının müretteb atı gemilerde kalmkata, dışar çıkmalarına müsaade edilmemektedir. Donanmanın Amiral ve subayları, Mareşal Petene sadakat yemini etmişlerdir. Amiral Darlan, General Grand'ı Şimali Afrika kuvvetleri Başkumandanlığına tayin etmiştir. Şimdi, General Griand Tunusta Almanlarla çarpışmaktadır.

Bilhassa kruvazör ve muhrip - lerden mürekkep bir İtalyan deniz filosunun Şimali Afrika önlerinde İngiliz ve Amerikan deniz kuvvetlerile muharebeye tutuştuğu bildirilmektedir.

İngilizler de, Cezair ve Oran'a mütemadiyen ihraç yapmaktadırlar. Alman ve İtalyan kaynakları, Şimali Afrika sahillerinde bir kaç İngiliz nakliye gemisi batırdıklarını bildirmektedirler.

MISIR MUHAREBESİ

Sekizinci İngiliz ordusu dün düşman Timimiye kadar takip etmiştir. Batıya doğru çekilmekte olan mihver kuvvetlerinin Derneyi geçtikleri bildirilmektedir. İngiliz sekizinci ordu karargâhından bildirildiğine göre, müttefiklerin hedefi şimdi Bingazi şehridir. Her ne pahasına olursa olsun, buraya varılacağı temin olunmaktadır. Mısır cephesindeki mihver kayıplarnn ölü, yaral olarak 75 bin kişiye çıktığı bildirilmektedir.

Fransız sahilleri açıklarında yeniden 13 mihver denizaltısı batırılmıştır.

Alman halkının, Mareşal Rommelin şimdi yeni bir plânını beklediği haber verilmektedir.

MISIRLILARIN KANAATİ

Mısır Başvekili Nahas Paşa Kahirede bir nutuk söyliyerek demiştir ki:

«— Demokrasile için zafer gününün yakın olduğuna eminim. Mihver kuvvetleri Mısırdan atılmışlar ve Libyada takip edilmekte bulunmuşlardır. Memleketimizi tehdit eden tehlike ortadan kaldırılmıştır.»

TARAFSIZLARIN VAZİYETİ

Berlinden bildirildiğine göre, Şimali Afrika hâdiseleri dolayısile, bir gazeteciler toplantısında cevaplar veren Alman hariciye nazırlığı sözcüsü, bundan iki hafta evvel Türkiye Cümhurreisinin Türkiyenin tarafsızlığını muhafaza ve müdafaa hususundaki kesin azmini açıkça ifade ettiğini bu itibarla Türkiyenin de askeri tedbirler almış olmasının kuvvetle muhtemel bulunduğunu, İsviçrenin de ayni azim ve kararda bulunduğunu söylemiştir.

Ayni Alman sözcüsü, Türkiyenin İsveçten bazı vapurlar satın almak teşebbüsüne karşı, bu vapurların Baltık denizinden çıkmalarına Almanyanın müsbade edemiyeceğini, çünkü, yolda bu vapurlara İngiliz harp gemileri tarafından elkonabileceğini ilâve etmiştir.

DOĞU CEPHESİNDE

Doğu cephesinde yeni ve şayanı dikkat hâdiseler yoktur. Kafkaslarda ve Stalingrad'da çıpışmalar devam ediyor. Rus tebliğleri, bütün Alman hücumlarını püskürttüklerini ve zayiat verdirdiklerini bildiriyorlar. Bazı noktalada Ruslar mukabil taarruzlar yaparak bir kısım mahalleri istirdat etmişlerdir. Sovyetlerin kış tarruzları için hazırlıklar yap - makta oloduğu bildirilmektedir. Volga sahillerinde tahşidat yapılmakta, Voronej ve İlmen bölgelerinde ihtiyat kuvvetleri toplanmaktadır. Ayrıca teşkil edilen kayakçı müfrezeleri süngü talimlerine başlamışlardır.

Küçük Haberler

★ Doluya Karşı Sigorta Kanunu Projesi mütalaaları alınmak üzere Vekâletlere gönderilmiştir. Projeye göre Toprak ve ağaç mahsullerini doluya karşı sigorta etmekle mükellef olacaktır. Bir Nisan sabaha başlayacak ve 30 Eylûl akşama bitecektir.

★ Bergama Ceza Evinden evvelki gece dört mahkûm firar etmiştir. Bunlar barsaklıktan, yol kesmeden ve katilden 10 — 15 yıl ağır hapse mahkûm olan dört kişidir ve mutfak kapısında unutulan anahtardan istifade ederek kapıyı açıp duvardan atlıyarak kaçmışlardır. İzleri bulunmuştur.

★ Burdur Valliğine tayin olunan Emniyet Müdürü Kâmran dün akşam şehrimizden Ankarya gitmiştir.

SAYIN DOKTORLARIN Nazarı Dikkatine

Senelerdenberi Diyüretik kabiliyetini takdir ettiğiniz

"EUPHYLLIN„ in

Tablet, entravenöz ve intramüsküler ampullerile Süpoziturvarları gelmiştir.

Bilûmum ecza depolarında mevcuttur. Piyasada bulunmadığı takdirde Türkiye Umumî Âcentesi:

F. KNECHTEL'e Posta Kutusu 139 müracaat edilmesi rica olunur.

Sinema dünyasının en çok beğenilen 2 sevimli yıldızı

MYRNA LOY
WİLLAM POWELL

Baştan nihayete kadar şen ve kahkahalı sahnelerle dolu

DELİ GÖNÜL

nefis komedisinde...

Bu Çarşamba Akşamı MELEK'te

YARIN AKŞAM SÜMER SINEMASINDA

Çılgın bir ihtiras feci macerası... İki erkek tarafından paylaşılan bir kadın... Kinden daha kuvvetli olan aşk...

İşte böyle kuvvetli ve hareketli bir mevzuda olup seyircilerini baştan sonuna kadar büyük bir alâka ile takip ettiren emsalsiz

BİR AŞK FACİASI

Filmi başlıyor. Bas rollerde: İki büyük dehakâr artist

Charles Laughton — Carole Lombard

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HABERLER

Darlanla yapılan anlaşma iyi karşılandı

Londra, 16 (A.A.) — Fas Radyosu, General Ayzenhover'in ikinci muavini General Clark tarafından neşredilen mesaj ile Amiral Darlan'la yapılan anlaşmanın memnunluk verdiğini bildirmektedir. General Clark, Fransız ismine liyakat gösteren her insanın müşterek davaya yardım edeceği ümidini izhar eylemiştir.

Üsküdar Millî Korunma Mahkemesi

(1 inci Sahifeden Devam)

halbesinde Necip Bey sokağında Ali adında bir bakkal 7 ay hapse ve 300 lira para cezasına yine şekerin kilosunu 250 kuruştan satmıya kalkan Kanlıcada bakkal Sabri 13 ay hapse, 100 lira para cezası ödemeine mahkûm olmuşlar ve 109 kilo şekerin müsaderesine ayrıca karar verilmiştir.

Hemen mi daha sonra mı?

(Başmakaleden Devam)

line sahip olmak, bu kuvvetleri karaya çıkaracak ve durmaksızın çıkarmayı devam ettirecek taşıt gemilerini elde bulundurmak gerektir. Bu kuvvetlerin ve vasıtaların ne olabileceğini en basit şeklile rakamlandırabiliriz: 35,000 tayyare, 50,000 tank, 5,000;000 asker, 250,000 muhtelif tipte top; 300 - 400,000 kamyon; 8 . 10,000 gemi. Bütün bunların ağırlığını, yiyeceğini, yakacağını, cephanesini şununu bununu da düşünürsek hazırlığın ne muazzam ölçüde olması gerektiğini derhal kavrarız. Filhakika, müttefikler bu hazırlığın içindedirler. Belki bu hazırlıklar biter bitmez:

a— Manş kıyılarından
b— Fransız Akdeniz kıyılarından
c— Balkanlardan

Ve., daha bazı noktalardan Avrupa karasına çıkartmalar başlıyacak ve herşeyin başında Alman ordusunun muhtelif cephelelere çekilmesine ve en zayıf noktalardan vuruhmasına dikkat olunacaktır. Ancak, müttefiklerin bu çeşit taarruzlara başalması bizim hususî intibaımıza göre hemen mümkün olmıyacak ve belki 1943 ilkbaharı da yine Alman . Rus boğuşmasının devamı içinde geçecektir.

Şimdiki halde eğer müttefikler Afrikadaki en az bir milyonluk muharip insan kaynaklarını çabuk organize edebilir ve büyük askerî birlikler nakledebilirlerse kısa bir zaman mesafesi içinde Akdenizde yeni hareketler vukua gelebilir. Bu hareketler ise olsa olsa Sicilyanın, Sardunyanın ve Korsikanın, Girid'in, Oniki adaların, Yunan adalarının işgali gibi hareketler olabilir ki bu sayede Akdeniz temizlenmiş, Avrupa karasına karşı cenuptan açılacak olan cepheler için daha kısa mesafeli ve kademeli tahaşşüt ve ikmal üsleri hazırlanmış olur. Galip bir ihtimal ile, bu hareketlerin vukuunu beklemekte hata yoktur. Afrikayı temizler, bir harp anbarı haline sokarken bir yandan da Avrupa karasına doğru ileri mevzileri işgal etmek ve engel noktalarını bertaraf etmek hiç şüphe yok ki, müttefik erkânıharbiyelerin birinci derecedeki hesapları içindedir.

ETEM İZZET BENİCE

Uzakşark'ta Japonların sonsuz gayreti

Londra 16 (A.A.)— Guadalcanal adasında japonlar sonsuz bir gayret sarfetmektedirler. İçlerinde takviye kıt'aları olduğu sanılan bir çok japon gemilei bunlara yardım etmeğe yeltenmektedirler. Ameriban bomba uçakları durmadan bu gemilere hücum etmektedir.

YENİ GİNEDE

Londra 16 (A.A.)— Yeni Ginede, müttefik kuvvetleri Buna istikametinde yeniden ilerlemişlerdir.

İstanbulda Perakende şeker satışı

(1 inci Sahifeden Devam)

Başvekâletin bu tebliği üzerine bu sabahtan itibaren şeker şirketi serbest olarak toptan şeker satışına başlamıştır. Bakkallar cemiyetinin nahiyelerdeki mümessilleri bakkallardan topladıkları paraları sabahleyin saat 8 den itibaren bakkallar cemiyetine götürmüşler ve cemiyetin aldığı şekeri peyderpey bakkallara tevzi etmeğe başlamıştır. Fakat toptan alınan bu şekerlerin halka perakende kaça satılacağı henüz belediyece tesbit edilmemiştir. Belediye daimî encümeni bugün saat on birde belediye reis muavini Rifat Yenalın reisliğinde toplanarak bu işi incelemiştir.

Rifat Yenalın bir muharririmize verdiği izahata göre şekerin perakende satış fiatını tesbit için daimî encümen şeker şirketinden belediye iktısat müdürlüğünden ve ticaret odasından nakliye, ambalaj ve sair masrafların miktarının sorulmasını lüzumlu görmüştür. Bu miktarlar, sür'atle tesbit edilip hesaplar daimî encümene bildirilecek ve toptan fiatın üzerine mezkûr masraflar ilâve edilerek perakende satış fiatı tesbit ve ilân olunacaktır.

Yine bu sabah diğer alâkadarlarla yaptığımız tahkikata göre, şehrimizde perakende şeker fiatlarının, toptan satış fiatından yüzde 5 . 7 yani kiloda 25 - 35 kuruş fazla olarak tesbit edilmesi çok muhtemeldir.

PANCARA ZAM!

1942 şeker kampanyası için pancar fiatlerine kiloda iki kuruş bir zam yapıldığı gibi şeker fabrikalarına teslim edilen ve edilecek pancarların yüzde birin kadar mühtahsıl bir prim verilecektir.

STALİNGRAD sokaklarında binlerce ölü

Londra, 16 (A.A.) — Stalingrad'da, Almanlar dört gündenberi yaptıkları taarruzlarda e - hemmiyetsiz bir iki netice elde etmişlerdir. Binlerce ölü pahasına, bir sokak boyunca biraz ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır.

Stalingrad'ın cenubunda, Sovyetler bir müstahkem mevkii işgal etmişlerdir.

Kafkaslarda, Nalçık kesiminde Alman kuvvetleri müdafaaya çekilmiş bulunmaktadırlar. Yapılan bir karşı taarruz netice verme - miştir.

Tuapsenin şimal doğusunda çarpışmalar devam etmektedir.

RUSLAR BİR TEPEYİ ALDI

Londra, 16 (A.A.) — Moskova radyosu ,bu sabah, Tuapsenin şimal doğusunda, Rus kuvvetlerinin mühim bir tepeyi ele geçir - diklerini bildirmektedir.

Tunusta muharebe şiddutli bir safhada

(1 inci Sahifeden Devam)

Londra, 16 (A.A.) — Umumiyetle iyi haber alan kaynaklardan bildirildiğine göre, Fransada, Alman işgal makamları, General Veygand'ı tevkif etmişlerdir.

MAREŞAL PETEN'İN MESAJI

Beren, 16 (A.A.) — Şişide neşredilen resmî bir tebliğe göre, Mareşal Peten şimali Fransız Afrikası ordusuna şu mesajı gön - dermiştir:

«General Guiraud verdiği as - ker sözünü tutmadı. Kendi kendine takındığı rütbeyi, yabancı devletlerin sayesinde elde etti. Benim namıma hareket timesini menediyorum. Sözlerine kanarak onun suç ortağı olmıyacaksınız. Sizin yegâne kumandanınız benim ve ben kalacağım.»

Londa, 16 (A.A.) — Fas radyosu, mihver uçaklarının Tunusa tanklar indirdiğini bildirmektedir. İndirilen mihver tankları burada Fransız kıt'alarının muhalefetlerile karşılaşmıştır.

Londra, 16 (A.A.) — Müttefik kontrolü altında bulunan Fas radyosu müttefik ve Alman kuvvetlerinin Bizert'de birbirlerile temasa girdiklerini bildirmştr.

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Cinsi	Muhammen Bedel	Teminat
55100/3422	Boğazlarda Yenköyde Pancyır mahallesinin Dere sokağında eski 37 yeni 45 No. lu ev.	720	54
74/9710	Fatihte Atik Ali Paşa mahallesinin eski Bahçıvan oğlu yeni Neşter sokağında eski 65 yeni 53 No. lu arsa, (50 M2)	75	6
130/13917	Eminönünde Ahı Çelebi mahallesinin Limon İskelesi ve Limoncular sokağında eski 14 yeni 38 No. lu üzerinde odaları bulunan kâgir dükkânın 60/1440 hissesi.	112,50	9
F.3/2178	Beyoğlunda eski Tatavla yeni Hacı Ahmet mahallesinin eski Scatçi yeni Sahane sokağında eski 52 yeni 54, 56, 58 sayılı dükkânı olan iki evin 1/4 hissesi.	1140	89
51202/69	Fatihte eski Aydın Kethüda yeni Uzun Yusuf mahallesinin Çarıkhane sokağında eski 7 eski 21, 23 yeni 19, 21 No. lu ev. Sahası (801,70)	315	24

Yukarıda yazılı gayri menkuller 2/12/942 Çarşamba günü saat 14 de Milli Emlâk Müdürlüğünde mürteşekkil Komisyonda ayrı ayrı ve açık arttırma ile satılacaktır. İsteklilerin nüfus hüviyet cüzdanları ve teminat makbuzlarıyle birlikte ihale saatinde Komisyona ve fazla izahat için Milli Emlâk Müdürlüğüne müracaatları. (1448)

BU AKŞAMDAN İTİBAREN

İSTANBUL GAZİNOSU

BEYOĞLU İSTİKLÂL CADDESİ

S=A=F=İ=Y=E

Bestekâr Tanburî SALÂHADDİN PINAR

Keman: NOBAR — Kanun: AHMET — Cümbüş: CEMAL — Keman: MAKSUT — Klârnet: SALİH — Darbuka: FERİT. Okuyucular: AGYAZAR — FARUK ALTIN. — Bayanlar: FAİDE — İZMİRLİ MELÂHAT — BİRSEN — CAHİDE — NERMİN — SEHER.

ALDIRMA

12 Tablo Büyük Fantezi R E V Ü Yazan EKREM REŞİT — Müzik: CEAML REŞİT

OYNIYANLAR: MUAMMER - HİCRAN

SALAHADDİN PINAR -- LÛTFULLAH

Yeni kostümler — Muhteşem dekor ve ışıklar — Fevkalâde mizansen.

Telefon: 40574

Harp İçinde Milletler

Japon harp makinesi karşısında Birleşik Amerika

Şimdi Birleşik Amerikaya bakalım. Harp patlarken Amerika ne durumda idi?

— 4 —

Yazan: NÜZHET BABA

Bundan evvelki üç yazımızda Japon, kara ve deniz kuvvetlerini tetkik etmiş, Japon harp istihsallerine de şöylece bir göz atmıştık. Bu ve bundan sonraki iki yazı ile de Birleşik Amerikanın durumunu inceleyeceğiz.

Birleşik Amerikanın bu harp patladığı zaman kara kuvvetleri kabili ihmal denecek bir durumda idi. Buna bir sebep belki de Amerikanın şimdiye kadar hiç bir harpte mağlûp düşmüş olmamasıdır. Yahut ta kendisinin hiç bir zaman fütuhat peşinde koşmak hevesini beslememesidir. Sebep ve âmil ne olursa olsun 1914 — 1918 cihan harbinde askerliğe çok çabuk adapte olan ve bu harbin sonlarına doğru Avrupa kıt'asına en aşağı (250,000) eri subaylarile birlikte ve tam teşkilâtlı olarak yollayan Amerika insan kudreti bakımından ham madde ve istihsal kaynakları bakımından olduğu kadar- çok zengindir. Bu hususta bu harpten bir misal vermiş olmamak için yine birinci cihan harbini ele alalım:

5 Nisan 1917 tarihinde harbe geren Amerika, ayni senenin 18 Mayısında, yani 42 gün zarfında 21 ilâ 30 yaş arasındaki hemşerilerini askere çağırmak suretile on milyondan fazla eri askerliğe kaydetmiş bulunuyordu. Bu müddet ile mütareke arasında geçen on bir ayda ise Birleşik Amerikanın (4) milyon askeri harp meydanlarında ve geri hizmetlerde seferber etmiş olduğuna göre bundan çıkan mânâ şudur ki Amerika geçen cihan harbinin son on bir ayı zarfında ayda en aşağı (360) bin kişiyi talim ettirmiş, teçhiz etmiş ve harbe sevketmiştir. Şimdi ;yani 23, 24 sene sonra dünyanın ve bilhassa Birleşik Amerikanın istihsal ve teşkilâtlanma sahasında kaydettiği ileri adımlar ve terakkiler gözönüne getirilecek olursa, bugünkü Amerikanın harp potansiyeli gözümüzün önünde kolaylıkla belirir.

Birleşik Amerikanın Japonya ile harp haline girdiği zaman yarısından azı bahriyeli olmak üzere (670,000) kişilik silâhlı kuvvetlere malik olduğu söyleniyor. Bu adedin geçen harpteki tempo ile arttığını kabul edecek de olsak bugün Amerikanın muazzam bir orduya sahip olduğunu kabul etmek lâzımdır. Yalnız şuna da işaret etmek gerektir ki bu harpte, [illegible] cihan harbinin aksine asker yetiştirmek, bu askeri antrenman yaptırmak ve techiz etmek bakımından daha büyük güçlüklerle karşılaşıldığı da muhakkaktır. Motörlü kıtaat ve tank kıt'alarında çalışacak erlerin yetişitirilmesi daha uzun sürmekte ve daha güç netice alınmaktadır. Fakat öbür harple bu harp arasındaki terakkileri göz önüne alacak ve hiç olmazsa ayni temponun muhafaza edilebilmiş olduğunu kabul edecek olursak Amerikanın Pearl Harboun'dan bu yana büyük ordular seferber etmiş olduğunu kabul etmemiz gerekir.

Japonların uçakça, büyük adetlere malik olduklarını Japonların kendileri bile iddia etmediklerine göre bu yandan Amerikaya üstün bir durum ne şimdi ne de yakın bir istikbalde sahip olacaklarına inanmak için elde hiç bir sebep mevcut değildir. Diğer taraftan Birleşik Amerikanın uçak inşaatı bakımından pek ileride olduğunu ve günden güne de daha ilerlediğini bir çok olaylara istinaden söylemek kabildir.

Bugün artık resmî kaynakların ve mes'ul makamların sözlerile anlıyoruz ki Amerika ayda beş bin uçak yapıyor. Bu Japonyanın değil bütün mihver devletlerinin bir aradaki uçak istihsalinden de daha fazladır. Bundan başka bunun bir seneden evvel on bin uçağa çıkmış olacağını da Vandel Vilki gibi salâhiyet bir Amerikalının sözlerinden anlıyoruz.

(Arkası var)

Kaza Parti Kongreleri

(1 inci Sahifeden Devam)

Bundan sonra yeni idare heyeti intihabı yapılarak Dr. Alî Turhan, Sadi Özen, Haydar, Handan Öniş, Zehra Çevik; İbrahim Tezcan, Reşit Denizçelebi seçilmişlerdir.

Fatih kazasının dünkü Parti kongresinde kongreyi reis Bican Balcıoğlu açmış ve bir yıllık faaliyet hesap raporlarının okunmasından sonra söz alan Hamdi Sanal, Tevfik Maral, Dr. Hikmet Feridun Arda, Eczacı Sırrı Enver Batu, Mazhar Hasan son zamanlarda hükûmetin ittihaz ettiği kararların bütün partili arkadaşlar tarafından tam bir müzaheret ve tesanütle kaşılandığını söylemişler ve elbirliği ile tahakkukuna çalışmak üzere and içtiklerini söylemişlerdir.

Bu anda bütün kongre heyetince iştirak edilmiş ve bilâhare şu dilekler tesbit olunmuştur:

Kadınların mücevherlerinden de varlık vergisi alınması için mücevherlerin damgalanma usulünün ittihazı ,mektep talebeleri için sabahları tramvay arabaları tahriki, Karagümrük caddesinin tamir olunması.

Bundan sonra yeni idare heyeti seçimi yapılmış ve yeni idare heyetine Bican Balcıoğlu, Mümtaz Acar, Hamdi, Ziya Emin İnantur, Ekrem Ertan, Suudi Oyakmas ve Riza Parat seçilmişlerdir.

Tramvay ara durakları

(1 inci Sahifede Devam)

Bankalar, Karaköy, Eminönü, Sirkeci; Sultnahmet; Türbe; Beyazıt; Şehzadebaşı, Fatih, Atikali, Edirnekapı; Lâleli, Aksaray, Hamam (Lâleli), Çapa; Şehremini, Topkapı; Etyemez; Samatya; Yedikule, Tophane, Kolordu; Kabataş; Dolmabahçe; Akaretler, Barbaros, Galatasaray; (Ortaköy) Ortköy, Kuruçeşme, Arnavutköy Bebek; Nişantaşı, Teşvikiye, Maçka; Tepeüstü; Kurtuluş.

Bu suretle kaldırılan durakların sayısı yetmiştir. Kalan durakların yekûnu da kırk sekizdir.

Tramvlaylara inip binmede intizamı temin ve basamaklarda hiç bir yolcunun seyahat etmemesi için yine bu sabahtan itibaren kollarında kırmızı bazubentler bulunan tramvay memurları bu duraklarda vazife görmeğe başlamışlardır.

Bu memurlar tramvaylardaki ilk iki sıraların hastalara, malûllere, çocuklu kdınlara tahsisine de çalışacaklardır.

Beni bu hale getiren benden beter olsun!

(2 inci Sahifeden Devam)

işaret ederek güldü. Mübaşir benim yanımdan geçerken:

— Yahu, hazert, dedim. Kimdir bu kadın?. Neyin nesi?. Davası mı var?. Yine gülerek sağ elini kafasının yanında iki defa oynatta akıldan yana pek tamam olmadığını anlatmak istiyordu. Onun işitemiyeceği hafif bir sesle:

— Eski bir paşanın kızı imiş Yirmi beş sene kadar evvel, başka bir kadın bunun nişanlısını ayartıp elinden almış. Bu da sapıtmış İşte böyle, bütün gün gezer durur. Arada sırada da elinde bir istida ile buraya gelir ve istidayı vermeden gider.

Bu oradan uzaklaşırken, kadın hâlâ hararetli hararetli anlatıyor, öbürü de [illegible]yerek dinliyordu.

HÜSEYİN BEHÇET

HASAN VİTAMİN KREMLERİ

Vücut için vitaminin ne kadar lâzım olduğunu herkes bilir. Cilt için de vitamin aynı hayattır. Son zamanlarda Avrupa ve Amerikanın ıtriyat ve güzellik enstitüleri vitaminli kremi istimal etmeğe başlamışlar ve güzel neticeler elde etmişlerdir. Ciltlerini beslemek ve gayritabiiliklerini ve enfeksyonlarını gidermek yolundaki gayretlerinin tahakkuku üzerine bilhassa kadınlar arasında müthiş bir heyecan tevlit eden bu kremler bütün müstahzaratı âlemşümul bir mahiyet alan eczacı Hasanın enerjik mesaisile istihzar edilebilmiş ve Hasan vitamin kremleri namile piyasaya çıkarılmıştır. Yüzdeki sivilcelerle ergenlik ve buruşuklukları izale eden, ihtiyarları gençleştiren, gençleri güzelleştiren bu kremleri derhal ve bilâtereddüt istimal ediniz. Hasan deposu ve şubelerinde küçük tüp 25, büyük 40, küçük vazo 80, büyük 150 kuruştur.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Muhammen Kıymeti L.	K.	Muvakkat Teminatı L.	K.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No. su	Cinsi
377	36	29	38	Üsküdar	İcadiye	Merdivan	Es. 24 Y. 22	(Ahşap üç odalı evin tamamı)
378	24	28	39	»	Murat Reis	Çarşı cad.	159, 143	(Ahşap üç odalı evin tamamı)
221	00	16	58	»	Selâmi Ali	Reisülkütüp	22 18	(101 metre murabbaı arsanın tamamı)
711	78	88	35	Boğaziçi	Anadoluhisarı	Körfez	18, 20, 22	20 (Arsanın tamamı)
18	72	1	30	Üsküdar	İcadiye	Türkân hatun	28	34 (Arsanın tamamı.)

Yukarda cinsi ve mevkileri yazılı gayri menkullerin mülkiyeti satılmak üzere on beş gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhaleleri 27/11/942 Cuma günü saat 15 dedir. İsteklilerin Müdürlük Akarat ve Mahlûlât kalemine müracaatları. (1328)

D. Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânları

Devlet Demir yolları Umum Müdürlüğünden:

İadremizde kurs ve staj görerek makinist ve bagmakinist, teknik büro personeli ve fen memuru yetiştirilmek üzere lüzumu kadar San'at Okulu mezunu alınacaktır. Yapılacak kabul imtihanında gösterecekleri muvaffakiyete göre san'atkâr unvaniyle ayda 100 liraya kadar ücret verileceklerdir.

Bir senelik staj müddetini muvaffakiyetle bitirenler tesciil edilir. Ve müteakip kurslardaki (muvaffakiyetlerine göre merkez, atelye ve depo teknik kadrosu dahilinde terfi ederler).

Aranılan şartlar şunlardır:

1 — San'at Okulu mezunu olmak,
2 — Askerliğini yapmış bulunmak
3 — Yaşı otuzu geçmemiş olmak,
4 — Ecnebi ile evli olmamak.

Taliplerin bir dilekçe ile 30/11/942 tarihine kadar İstanbul (Haydarpaşa, Sirkeci) İzmir, Balıkesir, Ankara, Kayseri, Adana, Malatya Eskişehir Afyon ve Erzurumda İşletme Müdürlüklerine müracaat edeceklerdir.

Dilekçeye sarih adres yazılacak aşağıdaki evrak ilistirilecektir.

1 — Mektep diploması,
2 — Doğruluk kâğıdı,
3 — Aşı kâğıdı,
4 — Askerlik durumunu bildiren vesika ve nüfus cüzdanı.

Müsabaka imtihanları Ankarada yapılacaktır. Şeraiti haiz olanların Ankaraya kadar seyahatleri temin edilecek ve imtihan günü adreslerine bildirilecektir. (1241)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLÂNLARI

Tahakkuk ve Tahsil Şubelerinde kullanılmak üzere lüzumu olan (29) kalem evrakı matbua kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Mecmuunun tahmin bedeli (10990) lira ve ilk teminatı (824) lira (25) kuruştur. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir.

İhale 19/11/942 Perşembe günü saat (15) de Daimî Encümende yapılacaktır.

Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, şartname mucibince ibrazı lâzım gelen vesika ve kanuni hükümlerine göre istenilen diğer vesaik ile 2490 No. lu kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 e kadar Daimî Encümene vermeleri lâzımdır. (1056)

Sahip ve Başmuharriri Ekem İzzet BENİ CE — Neşriyat Direktörü Cevdet KARABİLGİN SON TELGRAF MATBAASI

BULMACA

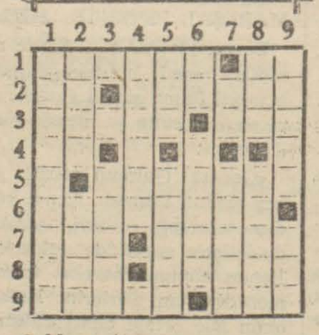

Soldan sağa:

1 — Çok konuşan adam, Dumanın bıraktığı, 2 — Mesken, Gemide oda, 3 — Rağbet, Tersi ince kum, 4 — Köpek, 5 — Hesaplar, 6 — Kederli vefat (iki kelime), 7 — Tersi şeffaf madde, Harap, 8 — Tenbih, sonsuz, 9 — Meyva, Başı saçsız.

Yukarıdan aşağı:

1 — Ricat etmek, 2 — Tasdik Edata, Bir hayvan, 3 — Tenkidin bir çeşidi, 4 — İklimler, 5 — Yakıcı bir mayi, Küfür eden, 6 — Emir, Haç, 7 — Kırmızı, İkinci harfi Ö olursa, şimdi arayıp bulamadığımız yiyeceklerden, 8 — Büyük, Hazır, 9 — Malûl, Mısırdaki nehir.

Dünkü bulmacanın halledilmiş şekli:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	M	İ	S	A	F	İ	R	■	■
2	E	L	E	M	■	C	■	K	■
3	Z	■	V	A	H	A	■	İ	S
4	E	L	A	■	A	R	A	B	A
5	■	Â	H	A	T	■	L	A	D
6	E	M	İ	■	■	B	İ	R	A
7	C	E	L	A	D	E	T	■	K
8	İ	K	■	T	A	R	A	M	A
9	R	Â	H	İ	B	E	■	İ	T

RADYO

16 2nciteşrin 1942

18,00 Program ve Memleket Saat Ayarı.
18.03 Müzik: Karışık Makamlardan Şarkılar.
18,45 Müzik: Radyo dans Orkestrası.
19,30 Memlekt Saat Ayarı ve Ajans Haberleri.
19,45 Serbest 10 Dakika.
19,55 Şarkı ve Türküler.
20,15 Radyo Gazetesi.
20,45 Bir Marş Öğreniyoruz.
21,00 Konuşma.
21,15 Saksofon Solo'ları.
21,30 Konuşma.
21,45 Radyo Senfoni Orkestrası.
22,30 Memleket Saat Ayarı, Ajans Haberleri ve Borsalar.
22,45/22,50 Yarınki Program ve Kapanış.

HALK SÜTUNU

(İş arama, iş verme ilânları bu sütunda parasız olarak bir kaç defa neşredilir. Müşkûllere ve suallere cevap verilir.)

İş arıyanlar

Ticaret evlerinin, müsait şartlarla muhasebelerini kurar ve idare ederim. Bu hususta nazarî ve tatbikî malûmatım vadır. İsteklilerin Son Telgraf halk sütununda İZER rumuzuna yazmaları.

Gelen iş verme mektupları:

«B. İ.» ve «Kâtip» : Birer mektubunuz vardır. Acele aldırmanız mercudu.

Açık konuşma:

M. K.)Erenköy) : İş arama ilânların neşri için usulen -mahfuz tutulmak şartile- adresinizi de yazmanız rica olunur.

Şehir Meseleleri:

Yerli Porselen ve Çini Tabak Çanak imalâtı artıyor fakat..

Güzel San'atlar Akademisi Seramik Profesörü İ. Hakkı Oygar Diyor ki:

«Bu kabil yerli mamûlâtın sürümü çoğalmıştır. Lâkin maalesef san'at bakımından eskisinden daha iyi bir şey yapılmamıştır — Memleketimizde modern bir porselen fabrikası tesis etmek niçin kabil olamıyor.»

Röportajı yapan: **MAHMUT ERHAN**

Güzel San'atlar Akademisi seramik İsmail Hakkı Oygar ile atölyesi talebeleri Profesörleri bir çalışma esnasında...

Son zamanlarda şehrimizde ve memleketimide porselen, çini, tabak, çanak, bardak gibi imalât artmıştır. Güzel san'atlar akademisi seramik profesörü İsmail Hakkı Oygar bu mevzuda kendisile görüşen bir muharririmize şu izahatı vermiştir:

«— Dış memleketlerden evvelce pek bol ve ucuza gelen porselen, fayans ve emsali avanî harpten sonra pek güçlükle temin olunduğundan yerli mamulâtın sürümü artmıştır. Fakat maatteessüf san'at bakımından eskisinden daha iyi birşey yapılmamıştır.

Hususi sermayelerin iptidai ellerde idare edildiği bu işlere garp endüstrisi bakımından fayans bile diyemeyiz. Bugünkü vaziyetten istifade eden kimseler sırf toprak ile bir çok yoğurt kâsesi ve saire yapmaktadırlar. Bunlardan Büyükderede yapılmakta olan sırlı yoğurt kâseleri piyasada (25) kuruşa, Kütahyanın tamamen kaba ve beyaz yoğurt kâseleri ise (34) kuruşa satılmaktadır.

— Memleketimizde bu mevzuda şimdiki ihtiyacı karşılıyabilecek modern bir fabrika kurulabilir mi?

— Türkyenin bir çok yerlerinde porselen imaline elverişli (kaolen) bulunduğu muhakkaktır. Sultan Hamidin Yıldızda açmış olduğu çini fabrikası geçen harbi umumiye kadar porselen imali için (kavaleni) Fransadan getirtirken o vakit, umumi harp yıllarında İstanbul civarında bulunan yerli (kavalenle) porselen imal etmiştir. İstanbulun Rumeli ve Anadolu cihetlerinde bilâmum seramik eşya imaline elverişli birçok ve muhtelif cins killer vardır.

Bizanslılar ise zengin mozayikler yapmışlardır.

Muazzam bir ticarî ehemmiyeti olan fayans ve porselenciliğin bugün memleketimizde bir endüstri olarak mevcut bulunmayışının sebebi porselen imaline elverişli ham maddelerin bulunmamasından değil, Avrupada buhar makinesile birlikte modernleşerek maliyeti pe kucuza indiren bu işlerin bizd teknik ve bilgiye istinat eden bir teşebbüsle bu şekle dökülmemiş olmasındandır.

Modern endüstri icaplarına uygun bir porselencilik için icap eden makinelerin bu harp yıllarında hariçten temini pek güç olacağından halihazırda memleketimiz de modern bir poselen fabikası tesis etmek imkânsızdır fikrindeyim.

Saniyen; bu işlerin imaline elverişli topraklar mecut olmakla beraber lâboratuar etüdleri henüz yapılmış değildir.

Sonra; mütevazı bir porselen fabrikasını işletmek için dahi henüz mütehassıs işçilerimiz yoktur

— Güzel san'atlar akademisinin «seramik şubesi» nden mezun olan talebeler nerelerde ve nasıl çalışıyorlar?.

— Henüz bu şube yenidir. Şimdiye kadar pek az mezun vermiştir ki bunlardan kendi başına çalışan, artistik işler yapan, hattâ birkaç atölye açanlar da vardır. Nitekim bu yılki mezunlardan Bayan Şahika Bakırköyünde atölye açmışlardır.

Bahaettin isminde diğer bir genç de küçük bir fabrika tesis etmiştir. Eski mezunlardan bir talebemiz de Kütahyada bir taraftan muallimlik yaparken diğer taraftan da atölye eserlerile meşgûldür.

İleride akademi seramik şubesinde yetişecek genç elmanlarla kurulacak endüstride büyük başarılar yapılacağını ümit ediyoruz.

— Kütahyadaki fabrikalarımızdan ne dereceye kadar istifade edilmektedir?

— Hariçten çok müşkülâtla gelen mallara nazaran Kütahya mamulâtı hem kullanışta şeklen ve cinsen tatmin edici değildir ve hem de pahalı sayılabilir. Meselâ Avrupadan gelmiş ve san'at itibarile çok temiz olan bir çay fincanı 135 kuruş iken rengi bozuk, kaba cinsten bir Kütahya çay fincanı 80-90 kuruştur. Bu vaziyet Kütahyada belki çok daha iyi mal yapacak ham maddeler varken çalışmasının bugünkü modern endüstriye uymayışından ileri gelmektedir. Esasen endüstri şubeleri içinde de «porsleenclik» oldukça zor bi kısımdır. Avrupada çok büyük sermayeler batmış ve hattâ bankalar bile iflâs etmiştir. Bugün ev ihtiyaçlarında kullanılan birçok eşya «seramik» çerçevesindedir. Bunlar muhtelif cins topraklardan yapılmıştır. Fincan, tabak, elektromekanik cihazlarında cereyanları nakleden tellerin bağlandığı fincanlar, bobin ve daha birçok eşya seramik endüstrisinin mahsulüdür ve seramik imalât çerçevesi gittikçe genişlemektedir.

Memleketimizde bu sanayiin bir an evvel modern bir şekilde teessüsü çok şayanı arzudur.»

Şehir tiyatrosu
KOMEDİ KISMI
Bu akşam saat 20,30 da
ASRİLEŞEN BABA
Yazan: SPIRO MELAS
Türkçesi: A. HACOPULOS
Cumartesi ve Pazar günleri
15,30 da Matine
Her Çarşamba saat 14 de
Çocuk Tiyatrosu

ZABITA ROMANI

Sır Perdesi Kalktı!

Yazan: S. TRUSS — Çeviren: Muammer ALATUR

Tefrika No: 16

— Siniri tedavi etmek daima mümkündür, dedi, ancak o siniri yapan sebepler neyse, onları izale etmeli.

— Sebepler mi? Bir tek sebep bile yok. Bugünkü kızlar ve kadınlar nedense hiç te annelerine benzemiyorlar.

— Belki... Bir şey soracaktım. Albay dikkatle doktorun gözlerinin içine baktı:

— Başka yerde vukua gelmiş bir cinayetten kızımın ne diye sinirleri bozulsun?

— Azizim, yanlış anlamayınız. Pek yakın bir komşunuzun öldürülmüş olması, hattâ sizin üzerinizde dahi bir tesir bırakmaz mı?

Albay, doktorun yüzüne bu sefer daha dikkatle baktı:

— Doktor, dedi, Rikardo ailesi ile bizim ailemiz arasında hiç bir zaman ne dostluk, ne komşuluk münasebeti olmuştur. Bu noktaya bilhassa işaret etmek isterim. Bu müthiş cinayet, diğer bir çok müthiş cinayetler gibi bizi alâkadar etmez. Eğer kızımın siniri, böyle âdi bir cinayetten ileri geliyorsa, şaşarım.

Doktor sordu:

— Albayım, kızınızı şimdi görmek mümkün mü?

Ev sahibini takip ederek, odadan çıkmak üzere iken, kapı açıldı ve Merl Detmar göründü.

Albay durakladı:

— Vay, dedi, kızım ben seni yatakta zannediyorum.

Genç kız sükûnetle cevap verdi:

— Ben de yatmaktansa, kalkmağı tercih ettim. Sonra doktor Haddon bizi ne kadar bekletti böyle...

Müstehzi bir gülüşle doktora baktı:

— Hastalığım o kadar ağır değil. Belki babam size söylemiştir.

Albay homurdandı:

— Doktor şimdi burada! Bu sinir buhranları hakkında kendisile görüşebilirsin.

Doktor dedi ki:

— Siz galiba sinirlerinizi sebepsiz yere tahrik ediyorsunuz.

Bunu söylerken de genç kızın çok sararmış benzine ve yorgunluktan çökmüş ve etrafı kararmış gözlerine baktı. Fakat Mis Detmar bu halile daha güzelleşmişti.

— Peki, siz hastanızı daha evvel ziyarete niçin gelmediniz? Biliyordunuz ki...

Genç kız sözünü bitirmedi. Şöyle bir tereddüt geçirdi. Sonra pencereye giderek sokağa baktı. Bir polis memurunun nöbet beklemekte olduğunu gördü.

Sanki polisle konuşuyormuş gibi:

— Ben niçin doktor Haddon'a emniyet etmiyecekmişim. Bir defa o namuslu bir adamdır. Sonra bana dost görünüyor. Amma yine yabancımdır.

Durdu, sonra tekrar doktora döndü:

— Pekâlâ, her şeyi söyliyecegim, dedi, fakat evvelâ polisin ne kanaatte olduğunu öğrenmek isterim.

Haddon başını salladı:

— Eğer komiser Brumley'in her söyledğiini ben de size tekrar edersem, o zaman Mis Bag'a benzerim. Halbuki ben buraya meslekî vazifem dolayısile çağırılmış bulunuyorum.

— Evet, mesleki vazife diye bazı mahrem şeyler de öğrenmek istiyebilirsiniz. Polis, cinayeti işleyenin Kosdon olduğunu zannediyor değil mi?

Haddon cevap vermden evvel tereddüt etti:

Mis Bag da öyle zannediyor. Zaten bütün Plat kasabasındaki herkes öyle zannediyor.

Merl Detmor uzun uzun nefes aldı. Sonra gözlerini doktordan ayırdı:

— Acaba nasıl öldürülmüş?

— İnce bir iple boğmuşlar.

Genç kız geriledi:

— Aman ne korkunç! Ne korkunç!

— Evet korkunçtur... Şimdi siz de Rikardonun evine niçin gittiğinizi söyler misiniz?

— Onu görmek için mi?

— Evet.

— Yaaaa! Demek onu görmeğe gittiniz

(Devamı Var)